

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JA ERITYISEN TUEN SANASTOA

AMMATILLINEN PERUSTUTKINTO

Ammatillinen tutkinto, jossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin. Ammatillinen perustutkinto koostuu **ammattillisista tutkinnon osista** ja **yhteisistä tutkinnon osista**.

AMMATILLINEN TUTKINNON OSA

Tutkinnon osa, joka sisältää ammatillista osaamista ja jollaisista ammatillinen tutkinto muodostuu.

AMMATILLISET ERITYISOPPILAITOKSET

Ns. AMEO-oppilaitoksia toimii Pirkanmaalla kolme: Aitoon koulutuskeskus, Ammattiopisto Luovi ja Kiipulan ammattiopisto.

ERITYINEN TUKEA

Tuki ja siihen liittyvät erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt, joita annetaan ammatillisen koulutuksen opiskelijalle silloin, kun hän tarvitsee **pitkäaikaista** tai **säännöllistä** oppimisen ja opiskelun tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi.

ERITYISEN TUEN SUUNNITELMA

Erityisen tuen päätös tulee tehdä aina, mikäli erityiselle tuelle on tarve. Opiskelijalla on oikeus saada erityistä tukea, kun erityisen tuen päätös on tehty. Opiskelijalle, jolle on tehty erityisen tuen päätös, laaditaan erityisen tuen suunnitelma. Suunnitelmaan kirjataan sovitut pedagogiset tukitoimet sekä tarvittavat opetus- ja opiskelujärjestelyt.

ERITYISTÄ TUKEA

Opetuksen ja tehtävien eriyttäminen mahdollistaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden huomioimisen kaikessa oppimisessa. Tehtäviä voidaan laatia tiedoiltaan ja taidoiltaan eritasoisille opiskelijoille ja esim. kokeessa voi olla eritasoisia tehtäviä, joista opiskelija voi valita omalle tasolleen sopivimmat.

HARKINTAAN PERUSTUVA HAKU

Harkintaan perustuvassa valinnassa oppilaitos voi valita hakijan koulutukseen valintapisteistä riippumatta. Harkintaan perustuvan valinnan syitä ovat oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt, koulutodistusten puuttuminen, koulutodistusten vertailuvaikeudet ja tutkinnon suorittamiseen riittämätön tutkintokielen kielitaito.

HENKILÖKOHTAISTAMINEN

Toiminta, jossa tehdään opiskelijan aiemmin hankkiman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä suunnitellaan opiskelijan tarvitseman osaamisen hankkiminen ja osoittaminen ja tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet.

HOKS ELI HENKILÖKOHTAINEN OSAAMISEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset osaamisen tunnistamista, osaamisen tunnustamista, osaamisen hankkimista ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

INKLUUSIO

Koulutuksellinen inklusio tarkoittaa sitä, että jokaisella opiskelijalla tulee olla erilaisista oppimisedellytyksistä riippumatta yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua koulutukseen.

INTEGROITU ERITYISOPETUS

Integroidulla erityisopetuksella tarkoitetaan sitä, että erityisopetuksen tukitoimia toteutetaan muun opetus- ja ohjaustoiminnan rinnalla ja lisänä varmistaen näin koulutuksellista tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua ja menestyä ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa.

JATKUVA HAKU

Koulutusorganisaation järjestämä koulutuksen hakumenettely, jolla koulutukseen voi hakea joustavasti ympäri vuoden.

KOULUTUSSOPIMUS

Koulustoitimijan ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus opiskelijan osaamisen hankkimisesta ja ohjauksesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä.

MUKAUTTAMINEN

Järjestely, jossa erityistä tukea saavan opiskelijan ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllisesti osaamisen arviointikriteerit, joissa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet.

NÄYTTÖ

Toiminta, jossa opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen.

OPINTO-OHJAUS

Toiminta, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijoita käynnissä olevan opiskelun eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä.

OPISKELUHUOLTO

Lakisääteinen toiminta, jonka tavoitteena on edistää ammatillisen koulutuksen opiskelijan oppimista ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan.

OPPISOPIMUSKOULUTUS

Ammatillinen koulutus, joka järjestetään pääosin työpaikalla käytännön työtehtäviä tekemällä ja jossa opiskelija on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä.

OPVA-OPINNOT eli OPISKELUVALMIUKSIA TUKEVAT OPINNOT

Osana ammatillista perustutkintokoulutusta voidaan järjestää opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin perustuvia opintoja. Nämä opinnot ovat opiskelunvalmiuksia tukevia opintoja. Opintojen tarkoituksena on antaa opiskelijalle edellytykset tutkintokoulutukseen osallistumiseen tai osaamisen osoittamiseen näytössä tai muulla tavoin.

PAEK

Pirkanmaan ammatillisen erityisopetuksen koordinaatiokeskus PAEK kokoaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ja opiskelijoiden koulutustarjontaa, tekee ennakointityötä, kokoaa yhteistyöfoorumeita ja asiantuntijaryhmiä sekä toteuttaa alueen erityisen tuen strategiaa. Lisäksi PAEK ylläpitää hankeverkostoa, tiedottaa, päivittää Ammattipolku.fi-sivustoa ja sosiaalisen median kanavia sekä tekee neuvontatyötä.

PIENRYHMÄ

Erityistä tukea toteutetaan integroidun erityisopetuksen lisäksi myös pienryhmämuotoisessa opetuksessa, jolloin kaikilla ryhmän opiskelijoilla on erityisen tuen suunnitelma. Ammatillisissa erityisoppilaitoksissa opiskellaan aina pienryhmissä.

POIKKEAMINEN

Järjestely, jossa ammatillisen perustutkinnon suorittajan ei tarvitse osoittaa jotakin tutkinnon perusteiden edellyttämää osaamista. Poikkeaminen on mahdollista siinä tapauksessa, että tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ovat joko olosuhteet tai aiemmin hankittu osaaminen huomioiden joiltakin osin opiskelijalle kohtuuttomia.

TELMA eli TYÖHÖN JA ITSENÄISEEN ELÄMÄÄN VALMENTAVA KOULUTUS

TELMA-koulutusta tarjoavat järjestämisluvassaan vaativan erityisen tuen erityistehtävän saaneet oppilaitokset, useimmiten ammatilliset erityisoppilaitokset.

TUVA-KOULUTUS eli TUTKINTOKOULUTUKSEEN VALMENTAVA KOULUTUS

Tutkintoon johtamaton, tutkintoon valmentava koulutus, joka antaa opiskelijalle valmiuksia ammatilliseen tutkintokoulutukseen hakemiseksi sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen tutkinto.

TYÖELÄMÄSSÄ OPPIMINEN

Osaamista hankitaan tekemällä käytännön työtehtäviä työpaikalla. Työelämässä oppiminen toteutetaan koulutussopimuksena tai oppisopimuksena.

S2

Suomi toisena kielenä eli suomen kielen opetus ja tuki niille opiskelijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi.

YHTEINEN TUTKINNON OSA (YTO)

Tutkinnon osa, joka sisältää yleissivistävää ja muuta työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa osaamista. Yhteiset tutkinnon osat ovat ammatillisen perustutkinnon osia. Pakollisia yhteisiä tutkinnon osia on kolme: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattisluonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen.

YHTEISHAKU

Yhteishaussa voi hakea koulutuksiin yhdellä hakulomakkeella. Yhteishakuja on vuosittain neljä, kolme keväällä ja yksi syksyllä.

YLEINEN, TEHOSTETTU JA ERITYINEN TUKI PERUSOPETUKSESSA

Peruskoulun kolmiportainen tuki poikkeaa ammatillisen toisen asteen koulutuksen tuesta. Yleisessä ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelijalle tehdään tarvittaessa erityisen tuen suunnitelma, joka velvoittaa koulutuksen järjestäjää antamaan erityistä tukea. Ammatillisissa erityisoppilaitoksissa kaikilla opiskelijoilla on erityisen tuen tarve.

PIRKANMAAN
ERITYISOPETUKSEN
KOORDINAATIOKESKUS

PIRKANMAAN
AMMATILISEN ERITYISOPETUKSEN
KOORDINAATIOKESKUS

Lähteinä mm. eri oppilaitosten kotisivut ja ohjauksen suunnitelmat